

SERVICE PUBLIC FEDERAL INTERIEUR

[C – 2019/11024]

14 MARS 2019. — Arrêté ministériel déterminant les modèles des instructions pour l'électeur dans les cantons électoraux et communes désignés pour l'usage d'un système de vote électronique avec preuve papier lors des élections simultanées pour le Parlement européen, la Chambre des représentants et les Parlements de région et de communauté

Le Ministre de la Sécurité et de l'Intérieur,

Vu le Code électoral, notamment l'article 112, remplacé par la loi du 30 juillet 1991 ;

Vu la loi du 7 février 2014 organisant le vote électronique avec preuve papier, notamment l'article 34 ;

Vu les lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées le 12 janvier 1973, notamment l'article 3, § 1er, alinéa 1er, remplacé par la loi du 4 juillet 1989 et modifié par la loi du 4 août 1996 ;

Vu l'urgence ;

Considérant qu'en raison de la proximité des élections simultanées pour le Parlement européen, la Chambre des représentants et les Parlements de région et de communauté, fixées au 26 mai 2019, il s'indique de déterminer sans délai les modèles des instructions pour l'électeur qui seront utilisées lors de ces élections, dans les cantons électoraux et communes désignés pour l'usage d'un système de vote électronique,

Arrête :

Article 1er. Dans les cantons électoraux et communes désignés par le Roi pour l'usage d'un système de vote électronique avec preuve papier lors des élections simultanées pour, en premier lieu le Parlement européen, en deuxième lieu pour la Chambre des représentants, et en troisième lieu pour le Parlement flamand, les instructions pour l'électeur (modèle I) sont conformes au modèle figurant en annexe 1re du présent arrêté.

Art. 2. Dans les cantons électoraux et communes désignés par le Roi pour l'usage d'un système de vote électronique avec preuve papier lors des élections simultanées pour, en premier lieu le Parlement européen, en deuxième lieu pour la Chambre des représentants, et en troisième lieu pour le Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale et les membres bruxellois du Parlement flamand, les instructions pour l'électeur (modèle I) sont conformes au modèle figurant en annexe 2 du présent arrêté.

Art. 3. Dans les cantons électoraux et communes désignés par le Roi pour l'usage d'un système de vote électronique avec preuve papier lors des élections simultanées pour, en premier lieu le Parlement européen, en deuxième lieu pour la Chambre des représentants, et en troisième lieu pour le Parlement wallon, et en quatrième lieu, pour le Parlement de la Communauté germanophone, les instructions pour l'électeur (modèle I) sont conformes au modèle figurant en annexe 3 du présent arrêté.

Art. 4. L'arrêté ministériel du 21 mars 2014 déterminant les modèles des instructions pour l'électeur dans les cantons électoraux et communes désignés pour l'usage d'un système de vote électronique avec preuve papier lors des élections simultanées pour le Parlement européen, la Chambre des représentants et les Parlements de région et de communauté est abrogé

Art. 5. Le présent arrêté entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Bruxelles, le 14 mars 2019.

P. DE CREM

Annexe 1re — Instructions pour l'électeur dans les cantons électoraux désignés pour l'usage d'un système de vote électronique avec preuve papier lors des élections simultanées pour, en premier lieu le Parlement européen, en deuxième lieu pour la Chambre des représentants, et en troisième lieu pour le Parlement flamand

1° Les électeurs sont admis au vote de 8 à 16 heures. L'électeur qui se trouve dans le local à 16 heures est encore admis à voter.

FEDERALE OVERHEIDSDIENST BINNENLANDSE ZAKEN

[C – 2019/11024]

14 MAART 2019. — Ministerieel besluit tot vaststelling van de modellen van de onderrichtingen voor de kiezer in de kieskantons en gemeenten die voor het gebruik van een elektronisch stemsysteem met papieren bewijsstuk zijn aangewezen bij de gelijktijdige verkiezingen voor het Europees Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Gewest- en Gemeenschapsparlementen

De Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken,

Gelet op het Kieswetboek, inzonderheid op artikel 112, vervangen bij de wet van 30 juli 1991 ;

Gelet op de wet van 7 februari 2014 tot organisatie van de elektronische stemming met papieren bewijsstuk, met name op artikel 34 ;

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op artikel 3, § 1, eerste lid, vervangen bij de wet van 4 juli 1989 en gewijzigd bij de wet van 4 augustus 1996 ;

Gelet op de dringende noodzakelijkheid ;

Overwegende dat het, gezien de nabijheid van de voor 26 mei 2019 voorziene gelijktijdige verkiezingen voor het Europees Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Gewest- en Gemeenschapsparlementen, aangewezen is onverwijld de modellen te bepalen van de onderrichtingen voor de kiezer die met het oog op die verkiezingen van toepassing zullen zijn in de kieskantons en de gemeenten die voor het gebruik van een elektronisch stemsysteem zijn aangewezen,

Besluit :

Artikel 1. In de kieskantons en de gemeenten, aangewezen door de Koning voor het gebruik van een elektronisch stemsysteem met papieren bewijsstuk bij de gelijktijdige verkiezingen voor, in de eerste plaats, het Europees Parlement, in de tweede plaats de Kamer van Volksvertegenwoordigers en in de derde plaats het Vlaamse Parlement, zijn de onderrichtingen voor de kiezer (model I) conform bij het model in bijlage 1 van dit besluit.

Art. 2. In de kieskantons en de gemeenten, aangewezen door de Koning voor het gebruik van een elektronisch stemsysteem met papieren bewijsstuk bij de gelijktijdige verkiezingen voor, in de eerste plaats, het Europees Parlement, in de tweede plaats de Kamer van Volksvertegenwoordigers en in de derde plaats het Brussels Hoofdstedelijke Parlement en de Brusselse leden van het Vlaamse Parlement, zijn de onderrichtingen voor de kiezer (model I) conform bij het model in bijlage 2 van dit besluit.

Art. 3. In de kieskantons en de gemeenten, aangewezen door de Koning voor het gebruik van een elektronisch stemsysteem met papieren bewijsstuk bij de gelijktijdige verkiezingen voor, in de eerste plaats, het Europees Parlement, in de tweede plaats de Kamer van Volksvertegenwoordigers, in de derde plaats het Waalse Parlement, en in vierde plaats het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap, zijn de onderrichtingen voor de kiezer (model I) conform bij het model in bijlage 3 van dit besluit.

Art. 4. Het ministerieel besluit van 21 maart 2014 tot vaststelling van de modellen van de onderrichtingen voor de kiezer in de kieskantons en gemeenten die voor het gebruik van een elektronisch stemsysteem met papieren bewijsstuk zijn aangewezen bij de gelijktijdige verkiezingen voor het Europees Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Gewest- en Gemeenschapsparlementen, wordt opgeheven

Art. 5. Dit besluit treedt in werking de dag waarop het in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

Brussel, 14 maart 2019.

P. DE CREM

Bijlage 1. — Onderrichtingen voor de kiezer in de kieskantons die voor het gebruik van een elektronisch stemsysteem met papieren bewijsstuk zijn aangewezen bij de gelijktijdige verkiezingen voor, in de eerste plaats, het Europees Parlement, in de tweede plaats de Kamer van Volksvertegenwoordigers en in de derde plaats het Vlaams Parlement

1° De kiezers worden tot de stemming toegelaten van 8 tot 16 uur. Kiezers die zich om 16 uur in het lokaal bevinden, worden nog tot de stemming toegelaten.

2° Après avoir contrôlé sa carte d'identité et sa lettre de convocation, le président remet à l'électeur, en échange de ces documents, une carte à puces destinée au vote.

- L'électeur belge résidant à l'étranger muni d'une convocation de couleur verte, reçoit une carte à puces validée et adaptée de telle sorte qu'il puisse voter uniquement pour l'élection du Parlement européen et pour l'élection de la Chambre des représentants.

- L'électeur belge résidant à l'étranger muni d'une convocation de couleur jaune, reçoit une carte à puces validée et adaptée de telle sorte qu'il puisse voter uniquement pour l'élection de la Chambre des représentants.

- L'électeur, ressortissant d'un autre Etat membre de l'Union européenne muni d'une convocation de couleur bleue, reçoit une carte à puces validée et adaptée de telle sorte qu'il puisse voter uniquement pour l'élection du Parlement européen.

3°

- L'électeur ne peut s'arrêter dans l'isoloir que pendant le temps nécessaire pour voter. Pour exprimer son vote, il introduit d'abord la carte à puces dans la fente prévue à cet effet du lecteur de cartes de l'ordinateur de vote.

- Dans les communes où l'électeur peut choisir la langue des opérations électorales en vertu des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966, il détermine en appuyant sur l'écran tactile la langue dans laquelle il souhaite exprimer ses votes.

4° L'électeur belge, inscrit aux registres de la population d'une commune belge, exprime d'abord son suffrage pour l'élection du Parlement européen ; après avoir confirmé celui-ci, il exprime son suffrage pour l'élection de la Chambre des représentants ; après avoir confirmé celui-ci, il exprime son suffrage pour l'élection du Parlement flamand qu'il confirme également.

L'électeur belge, résidant à l'étranger et rattaché comme électeur en personne dans une commune belge, exprime son suffrage pour l'élection du Parlement européen ; après avoir confirmé celui-ci, il exprime son suffrage pour l'élection de la Chambre des représentants et confirme son vote lorsque cet électeur est en possession d'une convocation de couleur verte. L'électeur belge, résidant à l'étranger et rattaché comme électeur en personne dans une commune belge, exprime son suffrage uniquement pour l'élection de la Chambre des représentants et confirme son vote lorsque cet électeur est en possession d'une convocation de couleur jaune.

L'électeur, ressortissant d'un autre Etat membre de l'Union européenne, exprime son suffrage pour l'élection du Parlement européen et confirme son vote.

5° Pour chaque élection, sauf dans les communes du canton électoral de Rhode-Saint-Genèse :

- l'électeur indique la liste en faveur de laquelle il souhaite voter en appuyant sur l'écran tactile dans la zone de la liste choisie et il confirme ce choix ;

- si l'électeur adhère à l'ordre de présentation des candidats (titulaires et suppléants) de la liste qu'il soutient, il appuie sur le point clair de la case placée en tête de cette liste, sur la partie supérieure gauche de l'écran, et il confirme ce choix ;

- sinon, il marque un vote nominatif pour un ou plusieurs candidats titulaires et/ou suppléants de cette liste, qui sont précédés d'un numéro d'ordre, en appuyant successivement sur la case de ce ou de ces candidats. A cet effet, il appuie n'importe où sur la case de vote d'un ou plusieurs candidats titulaires et /ou suppléants ; la case de chaque candidat titulaire et/ou suppléant choisi devient grisée. Il confirme ce choix.

6° Pour voter dans les communes du canton électoral de Rhode-Saint-Genèse, l'électeur procède comme suit :

a) Pour l'élection du Parlement européen :

- l'électeur choisit tout d'abord le collège électoral (français ou néerlandais) pour une liste dans lequel il désire exprimer son suffrage et il confirme ce choix ;

l'électeur indique la liste en faveur de laquelle il souhaite voter en appuyant sur l'écran tactile dans la zone de la liste choisie et il confirme ce choix ;

si l'électeur adhère à l'ordre de présentation des candidats (titulaires et suppléants) de la liste qu'il soutient, il appuie sur le point clair de la case placée en tête de cette liste, sur la partie supérieure gauche de l'écran, et il confirme ce choix ;

2° Nadat de voorzitter de identiteitskaart en de oproepingsbrief van de kiezer heeft gecontroleerd, overhandigt de voorzitter in ruil voor die documenten aan de kiezer een chipkaart voor de stemming.

- De Belgische kiezer die in het buitenland verblijft en die een groene oproepingsbrief bij zich heeft, krijgt een gevalideerde chipkaart die zo aangepast is dat hij enkel kan stemmen voor de verkiezing van het Europees Parlement en voor de verkiezing van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

- De Belgische kiezer die in het buitenland verblijft en die een gele oproepingsbrief bij zich heeft, krijgt een gevalideerde chipkaart die zo aangepast is dat hij enkel kan stemmen voor de verkiezing van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

- De kiezer die onderdaan is van een andere Lidstaat van de Europese Unie en die een blauwe oproepingsbrief bij zich heeft, ontvangt een chipkaart die zo gevalideerd en aangepast werd dat hij enkel voor de verkiezing van het Europees Parlement kan stemmen.

3°

- De kiezer mag zich niet langer in het stemhokje ophouden dan nodig is om te stemmen. Om zijn stem uit te brengen, steekt hij eerst de chipkaart in de daartoe bestemde gleuf van de lees-registreereenheid voor chipkaarten van de stemcomputer.

- In de gemeenten waar de kiezer, krachtens de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, de taal van de stemverrichtingen kan kiezen, bepaalt hij door op het aanraakscherm te drukken, in welke taal hij zijn stemmen wil uitbrengen.

4° De Belgische kiezer, die ingeschreven is in de bevolkingsregisters van een Belgische gemeente, brengt eerst zijn stem uit voor de verkiezing van het Europees Parlement en, nadat hij deze bevestigd heeft, zijn stem voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers; nadat hij deze bevestigd heeft, brengt hij zijn stem uit voor de verkiezing van het Vlaams Parlement, die hij eveneens bevestigd.

De Belgische kiezer die in het buitenland verblijft en aangehecht is als kiezer in persoon in een Belgische gemeente, brengt zijn stem uit voor de verkiezing van het Europees Parlement en, nadat hij deze bevestigd heeft, zijn stem voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers en bevestigd zijn stem, indien deze kiezer in het bezit is van een groene oproepingsbrief. De Belgische kiezer die in het buitenland verblijft en aangehecht is als kiezer in persoon in een Belgische gemeente, brengt zijn stem enkel uit voor de verkiezing van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en bevestigd zijn stem, indien deze kiezer in het bezit is van een gele oproepingsbrief.

De kiezer die onderdaan is van een andere Lidstaat van de Europese Unie, brengt zijn stem uit voor de verkiezing van het Europees Parlement en bevestigd zijn stem.

5° Voor iedere verkiezing, behalve in de gemeenten van het kanton Sint-Genesius-Rode, geldt het volgende :

- de kiezer duidt de lijst aan waarvoor hij wil stemmen door op het aanraakscherm op de zone van de gekozen lijst te drukken en hij bevestigd deze keuze ;

- indien de kiezer akkoord is met de volgorde waarin de kandidaten (titularissen en opvolgers) voorkomen op de lijst, die hij steunt, drukt hij op het lichtstipje in het stemvak bovenaan die lijst, linksboven op het scherm, en hij bevestigd deze keuze;

- anders geeft de kiezer een naamstem voor één of meer kandidaat-titularissen en/of opvolgers van die lijst, die worden voorafgegaan door een volgnummer, door achtereenvolgens op het stemvak met de naam van die kandidaat of kandidaten te drukken. Hij drukt hiervoor gelijk waar in het stemvak van een of meer gekozen kandidaat-titularissen en/of opvolgers ; ieder gekozen kandidaat-titularis en/of opvolger wordt lichtgrijs. Hij bevestigd deze keuze.

6° Om te stemmen in de gemeenten van het kanton Sint-Genesius-Rode, gaat de kiezer als volgt te werk:

a) Voor de verkiezing van het Europees Parlement:

- de kiezer kiest eerst het (Nederlandse of Franse) kiescollege voor een lijst waarvoor hij zijn stem wil uitbrengen en hij bevestigd deze keuze;

- de kiezer duidt de lijst aan waarvoor hij wil stemmen door op het aanraakscherm te drukken op de zone van de gekozen lijst en hij bevestigd deze keuze;

- indien de kiezer akkoord is met de voorgestelde volgorde van de kandidaten (titularissen en opvolgers) van de lijst die hij steunt, drukt hij op het lichtstipje van het vakje dat zich bovenaan deze lijst bevindt aan de linker bovenkant van het scherm, en hij bevestigd deze keuze;

- sinon, il marque un vote nominatif pour un ou plusieurs candidats titulaires et/ou suppléants de cette liste, qui sont précédés d'un numéro d'ordre, en appuyant successivement sur la case de ce ou de ces candidats. A cet effet, il appuie n'importe où sur la case de vote d'un ou plusieurs candidats titulaires et /ou suppléants ; la case de chaque candidat titulaire et/ou suppléant choisi devient grisée. Il confirme ce choix.

b) Pour l'élection de la Chambre des représentants :

- l'électeur choisit tout d'abord la circonscription électorale (circonscription de Bruxelles-Capitale ou circonscription du Brabant flamand) pour une liste de laquelle il désire exprimer son suffrage et il confirme ce choix ;

- l'électeur indique la liste en faveur de laquelle il souhaite voter en appuyant sur l'écran tactile dans la zone de la liste choisie et il confirme ce choix ;

- si l'électeur adhère à l'ordre de présentation des candidats (titulaires et suppléants) de la liste qu'il soutient, il appuie sur le point clair de la case placée en tête de cette liste, sur la partie supérieure gauche de l'écran, et il confirme ce choix ;

- sinon, il marque un vote nominatif pour un ou plusieurs candidats titulaires et/ou suppléants de cette liste, qui sont précédés d'un numéro d'ordre, en appuyant successivement sur la case de ce ou de ces candidats. A cet effet, il appuie n'importe où sur la case de vote d'un ou plusieurs candidats titulaires et /ou suppléants ; la case de chaque candidat titulaire et/ou suppléant choisi devient grisée. Il confirme ce choix.

c) Pour l'élection du Parlement régional :

- l'électeur indique la liste en faveur de laquelle il souhaite voter en appuyant sur l'écran tactile dans la zone de la liste choisie et il confirme ce choix ;

- si l'électeur adhère à l'ordre de présentation des candidats (titulaires et suppléants) de la liste qu'il soutient, il appuie sur le point clair de la case placée en tête de cette liste, sur la partie supérieure gauche de l'écran, et il confirme ce choix ;

- sinon, il marque un vote nominatif pour un ou plusieurs candidats titulaires et/ou suppléants de cette liste, qui sont précédés d'un numéro d'ordre, en appuyant successivement sur la case de ce ou de ces candidats. A cet effet, il appuie n'importe où sur la case de vote d'un ou plusieurs candidats titulaires et /ou suppléants ; la case de chaque candidat titulaire et/ou suppléant choisi devient grisée. Il confirme ce choix.

7° Après avoir confirmé son vote pour une ou plusieurs élections, l'électeur prend le bulletin de vote qui est imprimé par l'ordinateur et plie régulièrement et durablement celui-ci en deux parties, face imprimée vers l'intérieur. Il reprend ensuite sa carte à puces. Il peut opter ou non pour la visualisation des suffrages qu'il a exprimés. A cette fin, l'électeur lit le code-barres de son bulletin avec le lecteur présent dans un des isolements du bureau de vote ; il ne peut toutefois plus apporter de modification aux votes qu'il a exprimés.

8° L'électeur se dirige vers l'urne avec son bulletin de vote toujours plié en deux, face imprimée vers l'intérieur. Si un autre électeur est déjà présent devant l'urne afin d'y enregistrer son bulletin de vote, l'électeur doit patienter dans la zone d'attente. L'électeur remet ensuite la carte à puces au président du bureau ou à l'assesseur désigné par celui-ci. L'électeur scanne le code-barres de son bulletin, cette opération ouvrant ainsi la fente de l'urne, et insère enfin son bulletin dans l'urne. L'électeur reçoit en retour sa carte d'identité ainsi que sa lettre de convocation estampillée par le président ou par l'assesseur délégué.

9° Le bulletin de vote est annulé :

a) si l'électeur déplie son bulletin de vote en sortant du compartiment-isolement, de manière à faire connaître le vote qu'il a émis. Il en est de même si l'électeur a apporté extérieurement des marques ou des inscriptions sur son bulletin de vote ;

b) si, par suite d'une mauvaise manipulation ou de toute autre manœuvre involontaire, l'électeur a détérioré le bulletin de vote qui lui a été remis ;

c) si, pour une raison technique quelconque, l'impression du bulletin de vote s'est révélée impossible totalement ou en partie ;

d) si, lors d'une visualisation par l'électeur à l'écran du contenu du code-barres, celui-ci constate une différence entre cette visualisation apparaissant à l'écran et la mention du vote émis telle que dactylographiée sur le bulletin de vote ;

e) si la lecture du code-barres par l'urne électronique n'est pas possible.

- zo niet, brengt hij een naamstem uit voor één of meerdere kandidaat-titularissen en/of -opvolgers van deze lijst, die voorafgegaan worden door een volgnummer, door achtereenvolgens op het vakje van deze kandidaat (kandidaten) te drukken. Hiervoor drukt hij om het even waar op het stemvakje van één of meerdere kandidaat-titularissen en/of -opvolgers; het vakje van elke kandidaat-titularis en/of -opvolger wordt grijs gekleurd. Hij bevestigt deze keuze.

b) Voor de verkiezing van de Kamer van Volksvertegenwoordigers:

- de kiezer kiest eerst de kieskring (kieskring Vlaams-Brabant of kieskring Brussel-Hoofdstad) voor een lijst waarvoor hij zijn stem wil uitbrengen en hij bevestigt deze keuze;

- de kiezer duidt de lijst aan waarvoor hij wil stemmen door op het aanraakscherm te drukken op de zone van de gekozen lijst en hij bevestigt deze keuze;

- indien de kiezer akkoord is met de voorgestelde volgorde van de kandidaten (titularissen en opvolgers) van de lijst die hij steunt, drukt hij op het lichtstipje van het vakje dat zich bovenaan deze lijst bevindt aan de linker bovenkant van het scherm, en hij bevestigt deze keuze;

- zo niet, brengt hij een naamstem uit voor één of meerdere kandidaat-titularissen en/of -opvolgers van deze lijst, die voorafgegaan worden door een volgnummer, door achtereenvolgens op het vakje van deze kandidaat (kandidaten) te drukken. Hiervoor drukt hij om het even waar op het stemvakje van één of meerdere kandidaat-titularissen en/of -opvolgers; het vakje van elke kandidaat-titularis en/of -opvolger wordt grijs gekleurd. Hij bevestigt deze keuze.

c) Voor de verkiezing van het Gewestparlement:

- de kiezer duidt de lijst aan waarvoor hij wil stemmen door te drukken op de zone van de gekozen lijst en hij bevestigt deze keuze;

- indien de kiezer akkoord is met de voorgestelde volgorde van de kandidaten (titularissen en opvolgers) van de lijst die hij steunt, drukt hij op het lichtstipje van het vakje dat zich bovenaan deze lijst bevindt aan de linker bovenkant van het scherm en hij bevestigt deze keuze;

- zo niet, brengt hij een naamstem uit voor één of meerdere kandidaat-titularissen en/of -opvolgers van deze lijst, die voorafgegaan worden door een volgnummer, door achtereenvolgens op het vakje van deze kandidaat (kandidaten) te drukken. Hiervoor drukt hij om het even waar op het stemvakje van één of meerdere kandidaat-titularissen en/of -opvolgers; het vakje van elke kandidaat-titularis en/of -opvolger wordt grijs gekleurd. Hij bevestigt deze keuze.

7° Nadat de kiezer zijn stem voor één of meerdere verkiezingen heeft bevestigd, neemt hij het stembiljet dat afgedrukt wordt door de computer en vouwt hij dit grondig in twee gelijke delen, met de afgedrukte zijde naar binnen. Hij neemt vervolgens zijn chipkaart terug. De kiezer kan al dan niet opteren voor de visualisatie van zijn uitgebrachte stemmen. De kiezer scant hiertoe de barcode van zijn stembiljet met de lezer die aanwezig is in een van de stemhokjes in het stembureau; er kan echter niets meer worden gewijzigd aan de uitgebrachte stemmen.

8° De kiezer begeeft zich naar de stembus met zijn nog steeds in tweeën gevouwen stembiljet met de afgedrukte zijde naar binnen. Indien een andere kiezer al aanwezig is bij de stembus om er zijn stembiljet te registreren, moet de kiezer in de wachtzone wachten. De kiezer geeft vervolgens zijn chipkaart af aan de voorzitter van het bureau of aan de bijzitter die door deze voorzitter werd aangeduid. De kiezer scant de barcode van zijn stembiljet, deze operatie opent de klep van de stembus, en stopt zijn stembiljet in de stembus. De kiezer krijgt zijn identiteitskaart terug, alsook zijn oproepingsbrief, afgestempeld door de voorzitter of de daartoe gemachtigde bijzitter.

9° Het stembiljet wordt geannuleerd :

a) indien de kiezer, bij het verlaten van het stemhokje, zijn stembiljet zo vouwt dat de stem die hij heeft uitgebracht, bekendgemaakt wordt. Hetzelfde geldt als de kiezer aan de buitenkant markeringen of opschriften heeft aangebracht op zijn stembiljet;

b) indien de kiezer door een verkeerde manipulatie of door enige andere onvrijwillige beweging het hem overhandigde stembiljet heeft beschadigd ;

c) indien de afdruk van het stembiljet om welke technische reden ook totaal of gedeeltelijk onmogelijk blijkt te zijn;

d) indien, bij visualisatie door de kiezer op het scherm van de inhoud van de barcode, een verschil wordt vastgesteld tussen deze visualisatie op het scherm en de vermelding van de stem zoals afgedrukt op het stembiljet;

e) indien de barcode niet gelezen kan worden door de elektronische stembus.

Dans les cas visés aux alinéas précédents, l'électeur est invité à recommencer son vote par la fourniture d'une nouvelle carte à puce. De même si un électeur a détérioré, avant son vote, par inadvertance la carte à puce qui lui a été remise, il lui est fourni une nouvelle carte à puces.

10° Quiconque aura exercé son droit de vote à plus d'une reprise, aura voté sans en avoir le droit ou aura voté pour autrui sans procuration valable, est punissable.

Vu pour être annexé à l'arrêté ministériel du 14 mars 2019 déterminant les modèles des instructions pour l'électeur dans les cantons électoraux et communes désignés pour l'usage d'un système de vote électronique avec preuve papier lors des élections simultanées pour le Parlement européen, la Chambre des représentants et les Parlements de région et de communauté.

Le Ministre de la Sécurité et de l'Intérieur,
P. DE CREM

Annexe 2. — Instructions pour l'électeur dans les cantons électoraux désignés pour l'usage d'un système de vote électronique avec preuve papier lors des élections simultanées pour, en premier lieu le Parlement européen, en deuxième lieu pour la Chambre des représentants, et en troisième lieu pour le Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale et les membres bruxellois du Parlement flamand

1° Les électeurs sont admis au vote de 8 à 16 heures. L'électeur qui se trouve dans le local à 16 heures est encore admis à voter.

2° Après avoir contrôlé sa carte d'identité et sa lettre de convocation, le président remet à l'électeur, en échange de ces documents, une carte à puces destinée au vote.

- L'électeur belge résidant à l'étranger muni d'une convocation de couleur verte, reçoit une carte à puces validée et adaptée de telle sorte qu'il puisse voter uniquement pour l'élection du Parlement européen et pour l'élection de la Chambre des représentants.

- L'électeur belge résidant à l'étranger muni d'une convocation de couleur jaune, reçoit une carte à puces validée et adaptée de telle sorte qu'il puisse voter uniquement pour l'élection de la Chambre des représentants.

- L'électeur, ressortissant d'un autre Etat membre de l'Union européenne muni d'une convocation de couleur bleue, reçoit une carte à puces validée et adaptée de telle sorte qu'il puisse voter uniquement pour l'élection du Parlement européen.

3° - L'électeur ne peut s'arrêter dans l'isoloir que pendant le temps nécessaire pour voter. Pour exprimer son vote, il introduit d'abord la carte à puces dans la fente prévue à cet effet au lecteur de cartes de l'ordinateur de vote.

- L'électeur détermine la langue dans laquelle il souhaite exprimer ses suffrages en appuyant sur l'écran tactile.

4° L'électeur belge, inscrit aux registres de la population d'une commune belge, exprime d'abord son suffrage pour l'élection du Parlement européen; après avoir confirmé celui-ci, il exprime son suffrage pour l'élection de la Chambre des représentants; après avoir confirmé celui-ci, il exprime son suffrage pour l'élection du Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale qu'il confirme également; l'électeur qui n'a pas émis un suffrage en faveur d'une liste de candidats appartenant au groupe linguistique français pour l'élection du Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale peut en outre émettre un suffrage en faveur d'une liste présentée pour l'élection directe des membres bruxellois du Parlement flamand.

L'électeur belge, résidant à l'étranger et rattaché comme électeur en personne dans une commune belge, exprime son suffrage pour l'élection du Parlement européen; après avoir confirmé celui-ci, il exprime son suffrage pour l'élection de la Chambre des représentants et confirme son vote lorsque cet électeur est en possession d'une convocation de couleur verte. L'électeur belge, résidant à l'étranger et rattaché comme électeur en personne dans une commune belge, exprime son suffrage uniquement pour l'élection de la Chambre des représentants et confirme son vote lorsque cet électeur est en possession d'une convocation de couleur jaune.

L'électeur, ressortissant d'un autre Etat membre de l'Union européenne, exprime son suffrage pour l'élection du Parlement européen et confirme son vote.

In de in het vorige lid bedoelde gevallen wordt de kiezer verzocht opnieuw te stemmen door middel van een andere chipkaart. Op de zelfde manier zal een kiezer die voor het stemmen per ongeluk de chipkaart die hem werd overhandigd, beschadigd heeft, een nieuwe chipkaart krijgen.

10° Wie zijn stemrecht meermaals uitoefent, of gestemd heeft zonder het recht daartoe te hebben of wie zonder geldige volmacht voor een ander heeft gestemd, is strafbaar.

Gezien om te worden gevoegd bij het ministerieel besluit van 14 maart 2019 tot vaststelling van de modellen van de onderrichtingen voor de kiezer in de kieskantons en gemeenten die voor het gebruik van een elektronisch stemsysteem met papieren bewijsstuk zijn aangewezen bij de gelijktijdige verkiezingen voor het Europees Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Gewest- en Gemeenschapsparlementen.

De Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken,
P. DE CREM

Bijlage 2. — Onderrichtingen voor de kiezer in de kieskantons die voor het gebruik van een elektronisch stemsysteem met papieren bewijsstuk zijn aangewezen bij de gelijktijdige verkiezingen voor, in de eerste plaats, het Europees Parlement, in de tweede plaats de Kamer van Volksvertegenwoordigers en in de derde plaats het Brussels Hoofdstedelijk Parlement en de Brusselse leden van het Vlaams Parlement.

1° De kiezers worden tot de stemming toegelaten van 8 tot 16 uur. Kiezers die zich om 16 uur in het lokaal bevinden, worden nog tot de stemming toegelaten.

2° Nadat de voorzitter de identiteitskaart en de oproepingsbrief van de kiezer heeft gecontroleerd, overhandigt de voorzitter in ruil voor die documenten aan de kiezer een chipkaart voor de stemming.

- De Belgische kiezer die in het buitenland verblijft en die een groene oproepingsbrief bij zich heeft, krijgt een gevalideerde chipkaart die zo aangepast is dat hij enkel kan stemmen voor de verkiezing van het Europees Parlement en voor de verkiezing van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

- De Belgische kiezer die in het buitenland verblijft en die een gele oproepingsbrief bij zich heeft, krijgt een gevalideerde chipkaart die zo aangepast is dat hij enkel kan stemmen voor de verkiezing van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

- De kiezer die onderdaan is van een andere Lidstaat van de Europese Unie en die een blauwe oproepingsbrief bij zich heeft, ontvangt een chipkaart die zo gevalideerd en aangepast werd dat hij enkel voor de verkiezing van het Europees Parlement kan stemmen.

3° - De kiezer mag zich niet langer in het stemhokje ophouden dan nodig is om te stemmen. Om zijn stem uit te brengen, steekt hij eerst de chipkaart in de daartoe bestemde gleuf van de lees-registreereenheid voor chipkaarten van de stemcomputer.

- De kiezer bepaalt de taal waarin hij zijn stemmen wenst uit te drukken door op het aanraakscherm te duwen.

4° De Belgische kiezer, die ingeschreven is in de bevolkingsregisters van een Belgische gemeente, brengt eerst zijn stem uit voor de verkiezing van het Europees Parlement en, nadat hij deze bevestigd heeft, zijn stem voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers; nadat hij deze stem bevestigd heeft, brengt hij zijn stem uit voor de verkiezing van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement, die hij eveneens bevestigt; de kiezer die voor de verkiezing van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement geen stem heeft uitgebracht voor een kandidatenlijst die deel uitmaakt van de Franse taalgroep, kan bovendien een stem uitbrengen voor een lijst die voorgesteld wordt voor de rechtstreekse verkiezing van de Brusselse leden van het Vlaams Parlement.

De Belgische kiezer die in het buitenland verblijft en aangehecht is als kiezer in persoon in een Belgische gemeente, brengt zijn stem uit voor de verkiezing van het Europees Parlement en, nadat hij deze bevestigd heeft, zijn stem voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers en bevestigt zijn stem, indien deze kiezer in het bezit is van een groene oproepingsbrief. De Belgische kiezer die in het buitenland verblijft en aangehecht is als kiezer in persoon in een Belgische gemeente, brengt zijn stem enkel uit voor de verkiezing van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en bevestigt zijn stem, indien deze kiezer in het bezit is van een gele oproepingsbrief.

De kiezer die onderdaan is van een andere Lidstaat van de Europese Unie, brengt zijn stem uit voor de verkiezing van het Europees Parlement en bevestigt zijn stem.

5° Pour voter, l'électeur procède comme suit :

a) Pour l'élection du Parlement européen :

- l'électeur choisit tout d'abord le collège électoral (français ou néerlandais) pour une liste dans lequel il désire exprimer son suffrage et il confirme ce choix ;

- l'électeur indique la liste en faveur de laquelle il souhaite voter en appuyant sur l'écran tactile dans la zone de la liste choisie et il confirme ce choix ;

- si l'électeur adhère à l'ordre de présentation des candidats (titulaires et suppléants) de la liste qu'il soutient, il appuie sur le point clair de la case placée en tête de cette liste, sur la partie supérieure gauche de l'écran, et il confirme ce choix ;

- sinon, il marque un vote nominatif pour un ou plusieurs candidats titulaires et/ou suppléants de cette liste, qui sont précédés d'un numéro d'ordre, en appuyant successivement sur la case de ce ou de ces candidats. A cet effet, il appuie n'importe où sur la case de vote d'un ou plusieurs candidats titulaires et /ou suppléants ; la case de chaque candidat titulaire et/ou suppléant choisi devient grisée. Il confirme ce choix.

b) Pour l'élection de la Chambre des représentants :

- l'électeur indique la liste en faveur de laquelle il souhaite voter en appuyant sur l'écran tactile dans la zone de la liste choisie et il confirme ce choix ;

- si l'électeur adhère à l'ordre de présentation des candidats (titulaires et suppléants) de la liste qu'il soutient, il appuie sur le point clair de la case placée en tête de cette liste, sur la partie supérieure gauche de l'écran, et il confirme ce choix ;

- sinon, il marque un vote nominatif pour un ou plusieurs candidats titulaires et/ou suppléants de cette liste, qui sont précédés d'un numéro d'ordre, en appuyant successivement sur la case de ce ou de ces candidats. A cet effet, il appuie n'importe où sur la case de vote d'un ou plusieurs candidats titulaires et /ou suppléants ; la case de chaque candidat titulaire et/ou suppléant choisi devient grisée. Il confirme ce choix.

c) pour l'élection du Parlement régional :

- l'électeur choisit tout d'abord le collège électoral (français ou néerlandais) pour une liste dans lequel il désire exprimer son suffrage et il confirme ce choix ;

- l'électeur indique la liste en faveur de laquelle il souhaite voter en appuyant sur l'écran tactile dans la zone de la liste choisie et il confirme ce choix ;

- si l'électeur adhère à l'ordre de présentation des candidats de la liste qu'il soutient, il appuie sur le point clair de la case placée en tête de cette liste, sur la partie supérieure gauche de l'écran, et il confirme ce choix ;

- sinon, il marque un vote nominatif pour un ou plusieurs candidats de cette liste, qui sont précédés d'un numéro d'ordre, en appuyant successivement sur la case de ce ou de ces candidats. A cet effet, il appuie n'importe où sur la case de vote d'un ou plusieurs candidats ; la case de chaque candidat choisi devient grisée. Il confirme ce choix

d) pour l'élection des membres bruxellois du parlement flamand :

- l'électeur indique la liste en faveur de laquelle il souhaite voter en appuyant sur l'écran tactile dans la zone de la liste choisie et il confirme ce choix ;

- si l'électeur adhère à l'ordre de présentation des candidats (titulaires et suppléants) de la liste qu'il soutient, il appuie sur le point clair de la case placée en tête de cette liste, sur la partie supérieure gauche de l'écran, et il confirme ce choix ;

- sinon, il marque un vote nominatif pour un ou plusieurs candidats titulaires et/ou suppléants de cette liste, qui sont précédés d'un numéro d'ordre, en appuyant successivement sur la case de ce ou de ces candidats. A cet effet, il appuie n'importe où sur la case de vote d'un ou plusieurs candidats titulaires et /ou suppléants ; la case de chaque candidat titulaire et/ou suppléant choisi devient grisée. Il confirme ce choix.

6° Après avoir confirmé son vote pour une ou plusieurs élections, l'électeur prend le bulletin de vote qui est imprimé par l'ordinateur et plie régulièrement et durablement celui-ci en deux parties, face imprimée vers l'intérieur. Il reprend ensuite sa carte à puces. Il peut opter ou non pour la visualisation des suffrages qu'il a exprimés. A cette fin, l'électeur lit le code-barres de son bulletin avec le lecteur présent dans un des isolements du bureau de vote ; il ne peut toutefois plus apporter de modification aux votes qu'il a exprimés.

5° Om te stemmen, gaat de kiezer als volgt te werk:

a) Voor de verkiezing van het Europees Parlement:

- de kiezer kiest eerst het (Nederlandse of Franse) kiescollege voor een lijst waarvoor hij zijn stem wil uitbrengen en hij bevestigt deze keuze ;

- de kiezer duidt de lijst aan waarvoor hij wil stemmen door te drukken op de zone van de gekozen lijst en hij bevestigt deze keuze;

- indien de kiezer akkoord is met de voorgestelde volgorde van de kandidaten (titularissen en opvolgers) van de lijst die hij steunt, drukt hij op het lichtstipje van het vakje dat zich bovenaan deze lijst bevindt aan de linker bovenkant van het scherm, en hij bevestigt deze keuze;

- zo niet, brengt hij een naamstem uit voor één of meerdere kandidaat-titularissen en/of -opvolgers van deze lijst, die voorafgegaan worden door een volgnummer, door achtereenvolgens op het vakje van deze kandidaat (kandidaten) te drukken. Hiervoor drukt hij om het even waar op het stemvakje van één of meerdere kandidaat-titularissen en/of -opvolgers; het vakje van elke kandidaat-titularis en/of -opvolger wordt grijs gekleurd. Hij bevestigt deze keuze.

b) Voor de verkiezing van de Kamer van Volksvertegenwoordigers:

- de kiezer duidt de lijst aan waarvoor hij wil stemmen door op het aanraakscherm te drukken op de zone van de gekozen lijst en hij bevestigt deze keuze;

- indien de kiezer akkoord is met de voorgestelde volgorde van de kandidaten (titularissen en opvolgers) van de lijst die hij steunt, drukt hij op het lichtstipje van het vakje dat zich bovenaan deze lijst bevindt aan de linker bovenkant van het scherm, en hij bevestigt deze keuze;

- zo niet, brengt hij een naamstem uit voor één of meerdere kandidaat-titularissen en/of -opvolgers van deze lijst, die voorafgegaan worden door een volgnummer, door achtereenvolgens op het vakje van deze kandidaat (kandidaten) te drukken. Hiervoor drukt hij om het even waar op het stemvakje van één of meerdere kandidaat-titularissen en/of -opvolgers; het vakje van elke kandidaat-titularis en/of -opvolger wordt grijs gekleurd. Hij bevestigt deze keuze.

c) voor de verkiezing van het Gewestparlement :

- de kiezer kiest eerst het (Franse of Nederlandse) kiescollege voor een lijst waarvoor hij zijn stem wil uitbrengen en hij bevestigt deze keuze;

- de kiezer duidt de lijst aan waarvoor hij wil stemmen door te drukken op de zone van de gekozen lijst en hij bevestigt deze keuze;

- indien de kiezer akkoord is met de voorgestelde volgorde van de kandidaten van de lijst die hij steunt, drukt hij op het lichtstipje van het vakje dat zich bovenaan deze lijst bevindt aan de linker bovenkant van het scherm, en hij bevestigt deze keuze;

- zo niet, brengt hij een naamstem uit voor één of meerdere kandidaten van deze lijst, die voorafgegaan worden door een volgnummer, door achtereenvolgens op het vakje van deze kandidaat (kandidaten) te drukken. Hiervoor drukt hij om het even waar op het stemvakje van één of meerdere kandidaten; het vakje van elke kandidaat wordt grijs gekleurd. Hij bevestigt deze keuze.

d) voor de verkiezing van de Brusselse leden van het Vlaams Parlement:

- de kiezer duidt de lijst aan waarvoor hij wil stemmen door te drukken op de zone van de gekozen lijst en hij bevestigt deze keuze;

- indien de kiezer akkoord is met de voorgestelde volgorde van de kandidaten (titularissen en opvolgers) van de lijst die hij steunt, drukt hij op het lichtstipje van het vakje dat zich bovenaan deze lijst bevindt aan de linker bovenkant van het scherm, en hij bevestigt deze keuze;

- zo niet, brengt hij een naamstem uit voor één of meerdere kandidaat-titularissen en/of -opvolgers van deze lijst, die voorafgegaan worden door een volgnummer, door achtereenvolgens op het vakje van deze kandidaat (kandidaten) te drukken. Hiervoor drukt hij om het even waar op het stemvakje van één of meerdere kandidaat-titularissen en/of -opvolgers; het vakje van elke kandidaat-titularis en/of -opvolger wordt grijs gekleurd. Hij bevestigt deze keuze.

6° Nadat de kiezer zijn stem voor één of meerdere verkiezingen heeft bevestigd, neemt hij het stembiljet dat afgedrukt wordt door de computer en vouwt hij dit grondig in twee gelijke delen, met de afgedrukte zijde naar binnen. Hij neemt vervolgens zijn chipkaart terug. De kiezer kan al dan niet opteren voor de visualisatie van zijn uitgebrachte stemmen. De kiezer scant hiertoe de barcode van zijn stembiljet met de lezer die aanwezig is in een van de stembokjes in het stembureau; er kan echter niets meer worden gewijzigd aan de uitgebrachte stemmen.

7° L'électeur se dirige vers l'urne avec son bulletin de vote toujours plié en deux, face imprimée vers l'intérieur. Si un autre électeur est déjà présent devant l'urne afin d'y enregistrer son bulletin de vote, l'électeur doit patienter dans la zone d'attente. L'électeur remet ensuite la carte à puces au président du bureau ou à l'assesseur désigné par celui-ci. L'électeur scanne le code-barres de son bulletin, cette opération ouvrant ainsi la fente de l'urne, et insère enfin son bulletin dans l'urne. L'électeur reçoit en retour sa carte d'identité ainsi que sa lettre de convocation estampillée par le président ou par l'assesseur délégué.

8° Le bulletin de vote est annulé :

a) si l'électeur déplie son bulletin de vote en sortant du compartiment-isoloir, de manière à faire connaître le vote qu'il a émis. Il en est de même si l'électeur a apporté extérieurement des marques ou des inscriptions sur son bulletin de vote ;

b) si, par suite d'une mauvaise manipulation ou de toute autre manœuvre involontaire, l'électeur a détérioré le bulletin de vote qui lui a été remis ;

c) si, pour une raison technique quelconque, l'impression du bulletin de vote s'est révélée impossible totalement ou en partie ;

d) si, lors d'une visualisation par l'électeur à l'écran du contenu du code-barres, celui-ci constate une différence entre cette visualisation apparaissant à l'écran et la mention du vote émis telle que dactylographiée sur le bulletin de vote ;

e) si la lecture du code-barres par l'urne électronique n'est pas possible.

Dans les cas visés aux alinéas précédents, l'électeur est invité à recommencer son vote par la fourniture d'une nouvelle carte à puce. De même si un électeur a détérioré, avant son vote, par inadvertance la carte à puce qui lui a été remise, il lui est fourni une nouvelle carte à puces.

9° Quiconque aura exercé son droit de vote à plus d'une reprise, aura voté sans en avoir le droit ou aura voté pour autrui sans procuration valable, est punissable.

Vu pour être annexé à l'arrêté ministériel du 14 mars 2019 déterminant les modèles des instructions pour l'électeur dans les cantons électoraux et communes désignés pour l'usage d'un système de vote électronique avec preuve papier lors des élections simultanées pour la Chambre des représentants, en troisième lieu pour le Parlement wallon et en quatrième lieu pour le Parlement de la Communauté germanophone.

Le Ministre de la Sécurité et de l'Intérieur,
P. DE CREM

Annexe 3. — Instructions pour l'électeur dans les cantons électoraux d'Eupen et de Saint-Vith désignés pour l'usage d'un système de vote électronique avec preuve papier lors des élections simultanées pour, en premier lieu le Parlement européen, en deuxième lieu pour la Chambre des représentants, en troisième lieu pour le Parlement wallon et en quatrième lieu pour le Parlement de la Communauté germanophone

1° Les électeurs sont admis au vote de 8 à 16 heures. L'électeur qui se trouve dans le local à 16 heures est encore admis à voter.

2° Après avoir contrôlé sa carte d'identité et sa lettre de convocation, le président remet à l'électeur, en échange de ces documents, une carte à puce destinée au vote.

- L'électeur belge résidant à l'étranger muni d'une convocation de couleur verte, reçoit une carte à puces validée et adaptée de telle sorte qu'il puisse voter uniquement pour l'élection du Parlement européen et pour l'élection de la Chambre des représentants.

- L'électeur belge résidant à l'étranger muni d'une convocation de couleur jaune, reçoit une carte à puces validée et adaptée de telle sorte qu'il puisse voter uniquement pour l'élection de la Chambre des représentants.

- L'électeur, ressortissant d'un autre Etat membre de l'Union européenne muni d'une convocation de couleur bleue, reçoit une carte à puces validée et adaptée de telle sorte qu'il puisse voter uniquement pour l'élection du Parlement européen.

3° L'électeur ne peut s'arrêter dans l'isoloir que pendant le temps nécessaire pour voter. Pour exprimer son vote, il introduit d'abord la carte à puce dans la fente prévue à cet effet au lecteur de cartes de l'ordinateur de vote.

7° De kiezer begeeft zich naar de stembus met zijn nog steeds in tweeën gevouwen stembiljet met de afgedrukte zijde naar binnen. Indien een andere kiezer al aanwezig is bij de stembus om er zijn stembiljet te registreren, moet de kiezer in de wachtzone wachten. De kiezer geeft vervolgens zijn chipkaart af aan de voorzitter van het bureau of aan de bijzitter die door deze voorzitter werd aangeduid. De kiezer scant de barcode van zijn stembiljet, deze operatie opent de klep van de stembus, en stopt zijn stembiljet in de stembus. De kiezer krijgt zijn identiteitskaart terug, alsook zijn oproepingsbrief, afgestempeld door de voorzitter of de daartoe gemachtigde bijzitter.

8° Het stembiljet wordt geannuleerd :

a) indien de kiezer, bij het verlaten van het stembiljet, zijn stembiljet zo vouwt dat de stem die hij heeft uitgebracht, bekendgemaakt wordt. Hetzelfde geldt als de kiezer aan de buitenkant markeringen of opschriften heeft aangebracht op zijn stembiljet;

b) indien de kiezer door een verkeerde manipulatie of door enige andere onvrijwillige beweging het hem overhandigde stembiljet heeft beschadigd ;

c) indien de afdruk van het stembiljet om welke technische reden ook totaal of gedeeltelijk onmogelijk blijkt te zijn;

d) indien, bij visualisatie door de kiezer op het scherm van de inhoud van de barcode, een verschil wordt vastgesteld tussen deze visualisatie op het scherm en de vermelding van de stem zoals afgedrukt op het stembiljet;

e) indien de barcode niet gelezen kan worden door de elektronische stembus.

In de in het vorige lid bedoelde gevallen wordt de kiezer verzocht opnieuw te stemmen door middel van een andere chipkaart. Op de zelfde manier zal een kiezer die voor het stemmen per ongeluk de chipkaart die hem werd overhandigd, beschadigd heeft, een nieuwe chipkaart krijgen

9° Wie zijn stemrecht meermaals uitoefent, of gestemd heeft zonder het recht daartoe te hebben of wie zonder geldige volmacht voor een ander heeft gestemd, is strafbaar.

Gezien om te worden gevoegd bij het ministerieel besluit van 14 maart 2019 tot vaststelling van de modellen van de onderrichtingen voor de kiezer in de kieskantons en gemeenten die voor het gebruik van een elektronisch stemsysteem met papieren bewijsstuk zijn aangewezen bij de gelijktijdige verkiezingen voor het Europees Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Gewest- en Gemeenschapsparlamenten.

De Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken,
P. DE CREM

Bijlage 3. — Onderrichtingen voor de kiezer in de kieskantons Eupen en Sankt-Vith die voor het gebruik van een elektronisch stemsysteem met papieren bewijsstuk zijn aangewezen bij de gelijktijdige verkiezingen voor, in de eerste plaats, het Europees Parlement, in de tweede plaats de Kamer van Volksvertegenwoordigers, in de derde plaats het Waals Parlement en in de vierde plaats het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap

1° De kiezers worden tot de stemming toegelaten van 8 tot 16 uur. Kiezers die zich om 16 uur in het lokaal bevinden, worden nog tot de stemming toegelaten.

2° Nadat de voorzitter de identiteitskaart en de oproepingsbrief van de kiezer heeft gecontroleerd, overhandigt de voorzitter in ruil voor die documenten aan de kiezer een chipkaart voor de stemming.

- De Belgische kiezer die in het buitenland verblijft en die een groene oproepingsbrief bij zich heeft, krijgt een gevalideerde chipkaart die zo aangepast is dat hij enkel kan stemmen voor de verkiezing van het Europees Parlement en voor de verkiezing van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

- De Belgische kiezer die in het buitenland verblijft en die een gele oproepingsbrief bij zich heeft, krijgt een gevalideerde chipkaart die zo aangepast is dat hij enkel kan stemmen voor de verkiezing van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

- De kiezer die onderdaan is van een andere Lidstaat van de Europese Unie en die een blauwe oproepingsbrief bij zich heeft, ontvangt een chipkaart die zo gevalideerd en aangepast werd dat hij enkel voor de verkiezing van het Europees Parlement kan stemmen.

3° De kiezer mag zich niet langer in het stembiljet ophouden dan nodig is om te stemmen. Om zijn stem uit te brengen, steekt hij eerst de chipkaart in de daartoe bestemde gleuf van de lees-registreerbaarheid voor chipkaarten van de stemcomputer.

- L'électeur détermine la langue dans laquelle il souhaite exprimer ses suffrages en appuyant sur l'écran tactile.

4° L'électeur belge inscrit aux registres de la population d'une commune belge, exprime d'abord son suffrage pour l'élection du Parlement européen ; après avoir confirmé celui-ci, il exprime son suffrage pour l'élection de la Chambre des représentants ; après avoir confirmé celui-ci, il exprime son suffrage pour l'élection du Parlement wallon qu'il confirme également ; après avoir confirmé celui-ci, il exprime son suffrage pour l'élection du Parlement de la Communauté germanophone qu'il confirme également.

L'électeur belge, résidant à l'étranger et rattaché comme électeur en personne dans une commune belge, exprime son suffrage pour l'élection du Parlement européen ; après avoir confirmé celui-ci, il exprime son suffrage pour l'élection de la Chambre des représentants et confirme son vote lorsque cet électeur est en possession d'une convocation de couleur verte. L'électeur belge, résidant à l'étranger et rattaché comme électeur en personne dans une commune belge, exprime son suffrage uniquement pour l'élection de la Chambre des représentants et confirme son vote lorsque cet électeur est en possession d'une convocation de couleur jaune.

L'électeur, ressortissant d'un autre Etat membre de l'Union européenne, exprime son suffrage pour l'élection du Parlement européen et confirme son vote.

5° Pour voter, l'électeur procède comme suit :

a) Pour l'élection du Parlement européen :

- l'électeur indique la liste en faveur de laquelle il souhaite voter en appuyant sur l'écran tactile dans la zone de la liste choisie et il confirme ce choix ;

- si l'électeur adhère à l'ordre de présentation des candidats (titulaires et suppléants) de la liste qu'il soutient, il appuie sur le point clair de la case placée en tête de cette liste, sur la partie supérieure gauche de l'écran, et il confirme ce choix ;

- sinon, il marque un vote nominatif pour un ou plusieurs candidats titulaires et/ou suppléants de cette liste, qui sont précédés d'un numéro d'ordre, en appuyant successivement sur la case de ce ou de ces candidats. A cet effet, il appuie n'importe où sur la case de vote d'un ou plusieurs candidats titulaires et /ou suppléants ; la case de chaque candidat titulaire et/ou suppléant choisi devient grisée. Il confirme ce choix.

b) Pour l'élection de la Chambre des représentants :

- l'électeur indique la liste en faveur de laquelle il souhaite voter en appuyant sur l'écran tactile dans la zone de la liste choisie et il confirme ce choix ;

- si l'électeur adhère à l'ordre de présentation des candidats (titulaires et suppléants) de la liste qu'il soutient, il appuie sur le point clair de la case placée en tête de cette liste, sur la partie supérieure gauche de l'écran, et il confirme ce choix ;

- sinon, il marque un vote nominatif pour un ou plusieurs candidats titulaires et/ou suppléants de cette liste, qui sont précédés d'un numéro d'ordre, en appuyant successivement sur la case de ce ou de ces candidats. A cet effet, il appuie n'importe où sur la case de vote d'un ou plusieurs candidats titulaires et /ou suppléants ; la case de chaque candidat titulaire et/ou suppléant choisi devient grisée. Il confirme ce choix.

c) pour l'élection du Parlement wallon

- l'électeur indique la liste en faveur de laquelle il souhaite voter en appuyant sur l'écran tactile dans la zone de la liste choisie et il confirme ce choix ;

- si l'électeur adhère à l'ordre de présentation des candidats (titulaires et suppléants) de la liste qu'il soutient, il appuie sur le point clair de la case placée en tête de cette liste, sur la partie supérieure gauche de l'écran, et il confirme ce choix ;

- sinon, il marque un vote nominatif pour un ou plusieurs candidats titulaires et/ou suppléants de cette liste, qui sont précédés d'un numéro d'ordre, en appuyant successivement sur la case de ce ou de ces candidats. A cet effet, il appuie n'importe où sur la case de vote d'un ou plusieurs candidats titulaires et /ou suppléants ; la case de chaque candidat titulaire et/ou suppléant choisi devient grisée. Il confirme ce choix.

- De kiezer bepaalt de taal waarin hij zijn stemmen wenst uit te drukken door op het aanraakscherm te duwen.

4° De Belgische kiezer die ingeschreven is in de bevolkingsregisters van een Belgische gemeente, brengt eerst zijn stem uit voor de verkiezing van het Europees Parlement en, nadat hij deze bevestigd heeft, brengt hij zijn stem voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers; nadat hij deze bevestigd heeft, brengt hij zijn stem uit voor de verkiezing van het Waals Parlement; nadat hij deze bevestigd heeft, brengt hij zijn stem voor de verkiezing van het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap uit, die hij eveneens bevestigd.

De Belgische kiezer die in het buitenland verblijft en aangehecht is als kiezer in persoon in een Belgische gemeente, brengt zijn stem uit voor de verkiezing van het Europees Parlement en, nadat hij deze bevestigd heeft, zijn stem voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers en bevestigt zijn stem, indien deze kiezer in het bezit is van een groene oproepingsbrief. De Belgische kiezer die in het buitenland verblijft en aangehecht is als kiezer in persoon in een Belgische gemeente, brengt zijn stem enkel uit voor de verkiezing van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en bevestigt zijn stem, indien deze kiezer in het bezit is van een gele oproepingsbrief.

De kiezer die onderdaan is van een andere Lidstaat van de Europese Unie, brengt zijn stem uit voor de verkiezing van het Europees Parlement en bevestigt zijn stem.

5° Om te stemmen, gaat de kiezer als volgt te werk:

a) Voor de verkiezing van het Europees Parlement:

- de kiezer duidt de lijst aan waarvoor hij wil stemmen door op het aanraakscherm op de zone van de gekozen lijst te drukken en hij bevestigt deze keuze ;

- indien de kiezer akkoord is met de voorgestelde volgorde van de kandidaten (titularissen en opvolgers) van de lijst die hij steunt, drukt hij op het lichtstipje van het vakje dat zich bovenaan deze lijst bevindt aan de linker bovenkant van het scherm, en hij bevestigt deze keuze;

- zo niet, brengt hij een naamstem uit voor één of meerdere kandidaat-titularissen en/of -opvolgers van deze lijst, die voorafgegaan worden door een volgnummer, door achtereenvolgens op het vakje van deze kandidaat (kandidaten) te drukken. Hiervoor drukt hij om het even waar op het stemvakje van één of meerdere kandidaat-titularissen en/of -opvolgers; het vakje van elke kandidaat-titularis en/of -opvolger wordt grijs gekleurd. Hij bevestigt deze keuze.

b) Voor de verkiezing van de Kamer van Volksvertegenwoordigers:

- de kiezer duidt de lijst aan waarvoor hij wil stemmen door op het aanraakscherm te drukken op de zone van de gekozen lijst en hij bevestigt deze keuze;

- indien de kiezer akkoord is met de voorgestelde volgorde van de kandidaten (titularissen en opvolgers) van de lijst die hij steunt, drukt hij op het lichtstipje van het vakje dat zich bovenaan deze lijst bevindt aan de linker bovenkant van het scherm, en hij bevestigt deze keuze;

- zo niet, brengt hij een naamstem uit voor één of meerdere kandidaat-titularissen en/of -opvolgers van deze lijst, die voorafgegaan worden door een volgnummer, door achtereenvolgens op het vakje van deze kandidaat (kandidaten) te drukken. Hiervoor drukt hij om het even waar op het stemvakje van één of meerdere kandidaat-titularissen en/of -opvolgers; het vakje van elke kandidaat-titularis en/of -opvolger wordt grijs gekleurd. Hij bevestigt deze keuze.

c) voor de verkiezing van het Waals Parlement

- de kiezer duidt de lijst aan waarvoor hij wil stemmen door te drukken op de zone van de gekozen lijst en hij bevestigt deze keuze;

- indien de kiezer akkoord is met de voorgestelde volgorde van de kandidaten (titularissen en opvolgers) van de lijst die hij steunt, drukt hij op het lichtstipje van het vakje dat zich bovenaan deze lijst bevindt aan de linker bovenkant van het scherm en hij bevestigt deze keuze;

- zo niet, brengt hij een naamstem uit voor één of meerdere kandidaat-titularissen en/of -opvolgers van deze lijst, die voorafgegaan worden door een volgnummer, door achtereenvolgens op het vakje van deze kandidaat (kandidaten) te drukken. Hiervoor drukt hij om het even waar op het stemvakje van één of meerdere kandidaat-titularissen en/of -opvolgers; het vakje van elke kandidaat-titularis en/of -opvolger wordt grijs gekleurd. Hij bevestigt deze keuze.

d) pour l'élection du Parlement de la Communauté germanophone :

- l'électeur indique la liste en faveur de laquelle il souhaite voter en appuyant sur l'écran tactile dans la zone de la liste choisie et il confirme ce choix ;

- si l'électeur adhère à l'ordre de présentation des candidats de la liste qu'il soutient, il appuie sur le point clair de la case placée en tête de cette liste, sur la partie supérieure gauche de l'écran, et il confirme ce choix ;

- sinon, il marque un vote nominatif pour un ou plusieurs candidats de cette liste, qui sont précédés d'un numéro d'ordre, en appuyant successivement sur la case de ce ou de ces candidats. A cet effet, il appuie n'importe où sur la case de vote d'un ou plusieurs candidats; la case de chaque candidat choisi devient grisée. Il confirme ce choix

6° Après avoir confirmé son vote pour une ou plusieurs élections, l'électeur prend le bulletin de vote qui est imprimé par l'ordinateur et plie régulièrement et durablement celui-ci en deux parties, face imprimée vers l'intérieur. Il reprend ensuite sa carte à puces. Il peut opter ou non pour la visualisation des suffrages qu'il a exprimés. A cette fin, l'électeur lit le code-barres de son bulletin avec le lecteur présent dans un des isolements du bureau de vote ; il ne peut toutefois plus apporter de modification aux votes qu'il a exprimés.

7° L'électeur se dirige vers l'urne avec son bulletin de vote toujours plié en deux, face imprimée vers l'intérieur. Si un autre électeur est déjà présent devant l'urne afin d'y enregistrer son bulletin de vote, l'électeur doit patienter dans la zone d'attente. L'électeur remet ensuite la carte à puces au président du bureau ou à l'assesseur désigné par celui-ci. L'électeur scanne le code-barres de son bulletin, cette opération ouvrant ainsi la fente de l'urne, et insère enfin son bulletin dans l'urne. L'électeur reçoit en retour sa carte d'identité ainsi que sa lettre de convocation estampillée par le président ou par l'assesseur délégué.

8° Le bulletin de vote est annulé :

a) si l'électeur déplie son bulletin de vote en sortant du compartiment-isolement, de manière à faire connaître le vote qu'il a émis. Il en est de même si l'électeur a apporté extérieurement des marques ou des inscriptions sur son bulletin de vote ;

b) si, par suite d'une mauvaise manipulation ou de toute autre manœuvre involontaire, l'électeur a détérioré le bulletin de vote qui lui a été remis ;

c) si, pour une raison technique quelconque, l'impression du bulletin de vote s'est révélée impossible totalement ou en partie ;

d) si, lors d'une visualisation par l'électeur à l'écran du contenu du code-barres, celui-ci constate une différence entre cette visualisation apparaissant à l'écran et la mention du vote émis telle que dactylographiée sur le bulletin de vote ;

e) si la lecture du code-barres par l'urne électronique n'est pas possible.

Dans les cas visés aux alinéas précédents, l'électeur est invité à recommencer son vote par la fourniture d'une nouvelle carte à puce. De même si un électeur a détérioré, avant son vote, par inadvertance la carte à puce qui lui a été remise, il lui est fourni une nouvelle carte à puces.

9° Quiconque aura exercé son droit de vote à plus d'une reprise, aura voté sans en avoir le droit ou aura voté pour autrui sans procuration valable, est punissable.

Vu pour être annexé à l'arrêté ministériel du 14 mars 2019 déterminant les modèles des instructions pour l'électeur dans les cantons électoraux et communes désignés pour l'usage d'un système de vote électronique avec preuve papier lors des élections simultanées pour le Parlement européen, la Chambre des représentants et les Parlements de région et de communauté.

d) voor de verkiezing van het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap:

- de kiezer duidt de lijst aan waarvoor hij wil stemmen door te drukken op de zone van de gekozen lijst en hij bevestigt deze keuze;

- indien de kiezer akkoord is met de voorgestelde volgorde van de kandidaten van de lijst die hij steunt, drukt hij op het lichtstipje van het vakje dat zich bovenaan deze lijst bevindt aan de linker bovenkant van het scherm, en hij bevestigt deze keuze;

- zo niet, brengt hij een naamstem uit voor één of meerdere kandidaten van deze lijst, die voorafgegaan worden door een volgnummer, door achtereenvolgens op het vakje van deze kandidaat (kandidaten) te drukken. Hiervoor drukt hij om het even waar op het stemvakje van één of meerdere kandidaten; het vakje van elke kandidaten wordt grijs gekleurd. Hij bevestigt deze keuze.

6° Nadat de kiezer zijn stem voor één of meerdere verkiezingen heeft bevestigd, neemt hij het stembiljet dat afgedrukt wordt door de computer en vouwt hij dit grondig in twee gelijke delen, met de afgedrukte zijde naar binnen. Hij neemt vervolgens zijn chipkaart terug. De kiezer kan al dan niet opteren voor de visualisatie van zijn uitgebrachte stemmen. De kiezer scant hiertoe de barcode van zijn stembiljet met de lezer die aanwezig is in een van de stembokjes in het stembureau; er kan echter niets meer worden gewijzigd aan de uitgebrachte stemmen.

7° De kiezer begeeft zich naar de stembus met zijn nog steeds in tweeën gevouwen stembiljet met de afgedrukte zijde naar binnen. Indien een andere kiezer al aanwezig is bij de stembus om er zijn stembiljet te registreren, moet de kiezer in de wachtzone wachten. De kiezer geeft vervolgens zijn chipkaart af aan de voorzitter van het bureau of aan de bijzitter die door deze voorzitter werd aangeduid. De kiezer scant de barcode van zijn stembiljet, deze operatie opent de klep van de stembus, en stopt zijn stembiljet in de stembus. De kiezer krijgt zijn identiteitskaart terug, alsook zijn oproepingsbrief, afgestempeld door de voorzitter of de daartoe gemachtigde bijzitter

8° Het stembiljet wordt geannuleerd :

a) indien de kiezer, bij het verlaten van het stembokje, zijn stembiljet zo vouwt dat de stem die hij heeft uitgebracht, bekendgemaakt wordt. Hetzelfde geldt als de kiezer aan de buitenkant markeringen of opschriften heeft aangebracht op zijn stembiljet;

b) indien de kiezer door een verkeerde manipulatie of door enige andere onvrijwillige beweging het hem overhandigde stembiljet heeft beschadigd ;

c) indien de afdruk van het stembiljet om welke technische reden ook totaal of gedeeltelijk onmogelijk blijkt te zijn;

d) indien, bij visualisatie door de kiezer op het scherm van de inhoud van de barcode, een verschil wordt vastgesteld tussen deze visualisatie op het scherm en de vermelding van de stem zoals afgedrukt op het stembiljet;

e) indien de barcode niet gelezen kan worden door de elektronische stembus.

In de in het vorige lid bedoelde gevallen wordt de kiezer verzocht opnieuw te stemmen door middel van een andere chipkaart. Op de zelfde manier zal een kiezer die voor het stemmen per ongeluk de chipkaart die hem werd overhandigd, beschadigd heeft, een nieuwe chipkaart krijgen.

9° Wie zijn stemrecht meermaals uitoefent, of gestemd heeft zonder het recht daartoe te hebben of wie zonder geldige volmacht voor een ander heeft gestemd, is strafbaar.

Gezien om te worden gevoegd bij het ministerieel besluit van 14 maart 2019 tot vaststelling van de modellen van de onderrichtingen voor de kiezer in de kieskantons en gemeenten die voor het gebruik van een elektronisch stemsysteem met papieren bewijsstuk zijn aangewezen bij de gelijktijdige verkiezingen van het Europese Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Gewest- en Gemeenschapsparlementen.